



HISTÒRIES DES DE LA FESTA | 2020
TARRAGONA

Tarragona

el Sarc

S. Fran

campo

Sant Magí

2 | 18 d'agost de 1813

La nit més negra de Tarragona

La capella de Sant Magí està situada en un antic portal medieval de la muralla de Tarragona. Al seu interior, dins una petita vitrina, es conserva encara, com si es tractés d'una relíquia, un bocí de metxa de la Guerra del Francès. Aquest tros de corda ens porta directament a la terrible nit del 18 d'agost de 1813, probablement la més trista de la història de Tarragona.

Segons l'últim cens abans de la guerra, la ciutat hauria tingut poc

més de 9.000 habitants concentrats principalment a la Part Alta, i alguns dispersos als voltants i fins al barri de la Marina. En esclatar la guerra, refugiats i funcionaris fugits de la Barcelona ja ocupada, van anar a parar a la ciutat, que també rebria una guarnició de 60.000 soldats arribats per a la seva defensa. Després d'un terrible setge de cinquanta-sis dies les llavors invencibles tropes napoleòniques van entrar a la ciutat a sang i a foc disposades a fer un escarment per tanta resistència.



Vitrina on es conserva el tros de metxa de la Guerra del Francès, capella de Sant Magí.
Foto Rafael López-Monné





Van ser tres esgarrifosos dies de saqueig, assassinats i violacions com mai s'havien vist. Després arribarien tres anys d'ocupació de la ciutat en mans de l'exèrcit francès fins a la nit del 18 al 19 d'agost de 1813. Va ser llavors que el general Bartoletti, governador de la Tarragona ocupada, va ordenar evacuar i destruir la major part possible de la ciutat. Només tres-centes ànimes continuaven vivint dins dels murs d'una ciutat terriblement castigada pel conflicte.

En la seva retirada els francesos van posar mines per fer saltar pels aires les fortificacions i els principals edificis de la ciutat, entre d'altres el castell del Patriarca. Aquesta gran fortificació era un dels emblemes de la ciutat. Deixava en ridícul l'altre castell de la ciutat —el del Pretori— propietat del rei, i rivalitzava en alçada amb la mateixa façana de la Catedral. S'aixecava entre els carrers Merceria, Pare Iglesias, les Coques i Sant Llorenç. Els arquebisbes hi havien viscut des del segle XII, quan es va començar a construir, i també havia servit de “residència” al rei Francesc I de França, capturat i fet presoner el 1525 a la bata-

lla de Pavia. Després de l'explosió d'aquella atterridora nit, les seves restes van utilitzar-se per refer cases properes i el solar es va urbanitzar a partir del 1824.

Tanmateix, no només es va perdre el Castell aquella nit. Les explosions als forts de Sant Joan, de Toro, de Sant Francesc, Pilats i el Palau Arquebisbal, causaren grans destrosses. La Catedral se salvà gràcies a la pressió de tres canonges: Huya, Ribes i Rocamora, que s'hi tanca- ren amb part de la població. Només una mina va quedar sense explotar, la de la metxa del fort de Sant Magí. Després d'un primer intent a dos quarts de tres de la nit, les tropes napoleòniques continuaren fent explotar el fortí de la Mercè, per tornar a intentar fer volar el de Sant Magí, i altra vegada, la metxa es va resistir. Les tropes desistiren i finalment van abandonar la ciutat. Els tarragonins van descobrir aquell dia de Sant Magí de 1813 com la ciutat era poc més que una muntanya de runes, tret d'un racó, el del portal del Sant Magí, que, com si es tractés d'un miracle, va sobreviure a la nit més negra de la història de Tarragona.





Bibliografia

D.A. *Tarragona durant la guerra del francès. 1808-1814*. Catàleg exposició. Edita Port de Tarragona.

Güell Junkert, Manuel. *La crisi de la Guerra del Francès (1808-1814)*. Cercle Estudis Històrics i Socials Guillem Oliver. Tarragona, 2011.

D.A. *Tarragona a la Guerra del Francès (1808-1813)*. Quaderns de l'Arxiu núm. 6. Universitat Rovira i Virgili. Tarragona.

Fuentes i Gasó, Manuel Maria; Quijada Bosch, Joan Maria; Sánches Pié, Neus. *Memòria del setge i ocupació de Tarragona. La Guerra del francès en els fons documentals de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (1808-1814)*. Rafael Dalmau. Col·lecció Camí Ral, núm. 34.

El present document es deriva del treball dut a terme per elaborar els guions del projecte "Històries des de la Festa, Sant Magí 2020". Podeu trobar els vídeos i material editat a: <https://cultura.tarragona.cat/histories-des-de-la-festa>

Documentació i textos, Julio Villar

Edició de textos, Rafael López-Monné

Grafisme, Noemí Rosell

Direcció del projecte, Rafael López-Monné

© els autors

© de l'edició, Ajuntament de Tarragona i Kamaleon

Publicació digital sota una llicència Creative Commons de Reconeixement-NoComercial 4.0 Internacional. Sou lliures de compartir-lo i adaptar-lo citant el seu origen i autoria.



Tarragona, agost 2020

Tarragona

el Sarc

 AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

Kamaleon

S. Francisco